

1

Úvod do aplikace Adobe Photoshop Lightroom

Představení hlavních vlastností Lightroomu s ukázkou typického pracovního postupu při ateliérovém focení

Vítejte v aplikaci Photoshop Lightroom, programu pro upravování a správu snímků, který je navržen tak, aby vyhovoval nárokům každého digitálního fotografa. Tato kniha popisuje všechny hlavní nástroje Lightroomu a radí, jak z něj dostat maximum. Nabízí i tipy, jak nastavit počítač a jak dosáhnout při úpravě digitálních snímků co nejlepších výsledků.

Lightroom je od základu vytvořen tak, aby poskytoval dnešním digitálním fotografům nástroje, které nejvíc potřebují. Proto jsou různé úkony v Lightroomu rozdělené do samostatných modulů. Můžete rychle zpracovat velké množství snímků, snadno je archivovat a vyhledávat v nich. Než ale zajdu do podrobností, dovolu mi začít popisem základního konceptu Lightroomu. Poté uvedu přehled všech hlavních funkcí a vysvětlím, jak je můžete využít při typickém postupu práce s digitálními fotografiemi.

Co je Adobe Photoshop Lightroom?

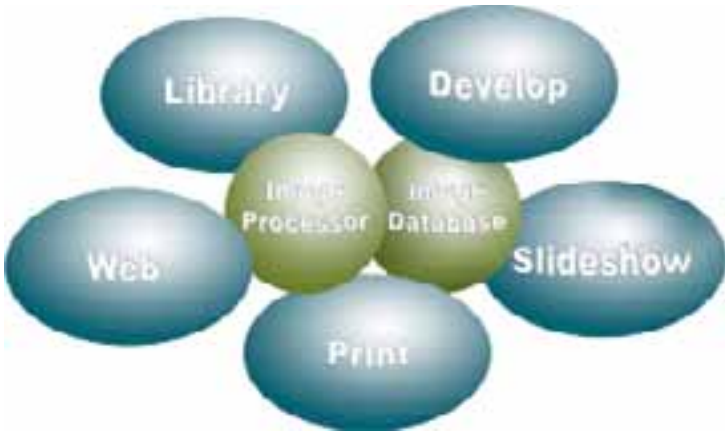
Lightroom je v podstatě kvalitní, rychlý program pro úpravu snímků a katalogizační program v jednom; navíc s moderním uživatelským rozhraním. V pozadí vývoje Lightroomu stojí Mark Hamburk, jenž byl donedávna vedoucím vývojářem Photoshopu. Mark a ostatní z týmu Adobe posledních několik let sledovali, jak fotografové pracují digitálně a jakým problémům čelí při zpracování a správě většího množství snímků. Lightroom je výsledkem jejich výzkumu. Spíše než o jednostranně zaměřený program jde o kombinaci několika aplikací v modulech, které dohromady tvoří ideální pracovní prostředí pro digitální fotografy.

V jednoduchosti je síla

Jedním z hlavních cílů při vývoji Lightroomu od počátku bylo, aby nebyl složitý, ale naopak „neuvěřitelně jednoduchý“. Nástroje Lightroomu jsou proto navrženy tak, aby správa a zpracování snímků byly co nejefektivnější a průběh práce byl co nejhladší a nejjednodušší. Program se fotografům snaží nabídnout nástroje, které nejvíce potřebují, a odstranit nutnost používat složité okliky. V mnoha případech zjistíte, že se to povedlo. Program nemá komplexní nabídku předvoleb, ani nevyžaduje nějaké specifické optimální nastavení, abyste jej mohli začít používat. Není v něm např. nastavení správy barev, protože ta probíhá automaticky, bez nutnosti větších zásahů ze strany uživatele. Celkově v tomto ohledu společnost Adobe uspěla, ale jak se program dále vyvíjí, občas přibývají nové volby a funkce na úkor jednoduchosti.

Rozdělení na moduly

Lightroom je od základu nový program, což vývojářům umožnilo stavět na zkušenostech z Photoshopu a zaměřit se na požadavky moderního zpracování fotografií. Lightroom se skládá ze samostatných modulů seskupených kolem jádra tvořeného pokročilým obrazovým editorem a databází snímků (**obrázek 1.1**). Každý modul nabízí unikátní sadu funkcí. V Lightroomu 2

Obrázek 1.1 Lightroom je tvořen systémem modulů. Jeho srdcem jsou obrazový procesor (Image Processor) a databáze snímků (Image Database). Program je navrženy tak, aby měl každý z modulů přístup k těmto dvěma centrálním komponentám. Díky tomu je rychlý a flexibilní.

je jich pět: Library (knihovna), Develop (vyvolávání), Slideshow (prezentace), Print (tisk) a Web. Tento systém modulů umožňuje v budoucnu snadněji přidávat nové funkce a aktualizovat je. Pokud se např. v budoucnu rozhodne, že Lightroom potřebuje funkce pro práci se snímky s vysokým dynamickým rozsahem, může se přidat samostatný HDR modul. Z vývojářského hlediska tak Lightroom může pracovat efektivněji, neboť každý z modulů má přímý přístup k jádru programu. A pokud jsou v některém z nich chyby nebo nedostatky, projeví se pouze na funkčnosti daného modulu a neovlivní výkon těch ostatních.

Adobe Photoshop se stal tak význačným obrazovým editorem mimo jiné i proto, že společnost Adobe otevřeně povzbuzovala jiné firmy, aby pro Photoshop vytvořili své vlastní zásuvné moduly. Lightroom v této tradici pokračuje. Ostatní společnosti mají možnost vytvořit pro něj zásuvné moduly, plug-iny, a několik se jich již objevilo. Je příliš brzy na to říct, zda se takových přídatků objeví víc, ale nemusíte se bát, že by se Lightroom novými moduly příliš nafoukl, protože bude docela snadné je vypnout nebo odstranit, když je nebudete potřebovat.

POZNÁMKA

Ve Photoshopu je k dispozici mnoho funkcí ve stylu filtrů, jako jsou třeba příkazy Zkapalnit a Úběžný bod, které byly přidány jako samostatná dialogová okna. Nevýhodou tohoto přístupu je, že tyto zásuvné moduly nemají při zpracování obrazu přístup k centrálnímu obrazovému procesoru Photoshopu. Jde o samostatné aplikace, které musejí pracovat uvnitř Photoshopu, a proto bývají ve srovnání s prací přímo ve Photoshopu tak pomalé. Systém modulů Lightroomu zaručuje, že nově přidávané funkce budou mít rovnoprávný přístup k obrazovému editoru a databázi souborů.

POZNÁMKA

Na PC můžete přepínat mezi jednotlivými moduly následujícími klávesovými zkratkami:

- Ctrl+Alt+1 – Library (knihovna)
- Ctrl+Alt+2 – Develop (vyvolávání)
- Ctrl+Alt+3 – Slideshow (prezentace)
- Ctrl+Alt+4 – Print (tisk)
- Ctrl+Alt+5 – Web
- Ctrl+Alt+kurzorová šipka nahoru – předchozí modul
- Stisknutím klávesy G zvolíte modul Library v režimu Grid (mřížka miniatur), stisknutím E v režimu Loupe (lupa) a stisknutím D zvolíte modul Develop (vyvolávání).

POZNÁMKA

Najde se spousta „odborníků“, kteří se s oblibou přou o to, že právě s tím svým programem pro zpracování raw souborů dosahují v porovnání s jinými lepšími výsledků. Já nebudu hájit ani popírat kvality těchto programů, jako jsou Capture One od firmy Phase One nebo software přikládaný k některým fotoaparátům. Kdo jsem, abych se snažil lidem brát jejich názory, pokud jsou spokojeni s výsledky? Nicméně Adobe Camera Raw má oproti ostatním raw aplikacím některé unikátní vlastnosti. A hlavně je i součástí Lightroomu, což umožňuje pracovat efektivněji.

Výkon Lightroomu

Pokud počítač, který používáte, splňuje alespoň minimální požadavky uvedené na straně 9, budete moci program spustit, i když jeho výkon bude záviset na velikosti obrazových souborů. Základní specifikace možná postačí pro snímky z 5–6megapixelových fotoaparátů snímky, ale pokud fotíte 11megapixelovým (a větším) fotoaparátem, rozhodně budete chtít použít moderní dvoujádrový procesor s minimálně 1,5 GB RAM, aby byl výkon co nejlepší. Se správnou konfigurací můžete rychle procházet kolekce snímků, měnit velikost jejich zobrazení a snadno aplikovat úpravy. Vyhledávání v katalogu snímků je svižné a rozhraní Lightroomu je navrženo tak, aby se dala snadno aktualizovat metadata a mohli jste zúžit výběr vyhledávaných snímků, které se zobrazí v hlavním okně. Kdykoliv je to možné, Lightroom používá k vytvoření náhledů obrazová data uložená v cash paměti. Zjistíte, že vytvořit prezentaci nebo webovou fotogalerii je otázkou chvilky. A když budete v modulu Print – připravit soubory pro tisk kontaktních náhledů v režimu Draft potrvá jen několik vteřin. Je to díky tomu, že Lightroom dokáže tisknout přímo z kvalitních náhledů, namísto aby musel každý snímek vytvářet z zdrojového souboru.

Zpracování raw souborů

Jste-li zvyklí používat Adobe Camera Raw (ACR) prostřednictvím Bridge či Photoshopu, některá nastavení v modulu Develop (vyvolávání) v Lightroomu vám budou povědomá. Lightroom používá stejné jádro ACR jako Photoshop a Bridge, původně navržené Thomasem Knollem, jenž spolu se svým bratrem Johnem vytvořil i původní Photoshop. Od té doby se modul ACR vyvinul v jeden z nejlepších nástrojů pro zpracování raw souborů na trhu. Podporuje více než 175 různých raw formátů, samozřejmě včetně všech specifikací pro fotoaparáty Canon. A nyní se k Thomasovi přidali Zalman Stern a Michael Johnsson (dříve pracoval v Pixmantecu), kteří výrazně přispěli k rozvoji Camera Raw. Michael byl náhodou také hlavním vývojářem raw aplikace Capture One, ještě než vytvořil velmi úspěšný program Raw Shooter. Důkazem jeho práce jsou některá nastavení pro úpravu rawu – např. Vibrance (živost) a Fill Light (vyplnit světla).

Úpravy barev

Nastavení v modulu Develop (vyvolávání) jsou snadno dostupná. Stisknutím klávesy D se vždy přepnete do tohoto modulu. Lightroom je určený především pro práci s raw soubory, ale nastavení pro úpravu obrazu v modulu Develop lze použít i na TIFF, PSD nebo JPEG snímky, které jsou v RGB, stupních šedi nebo Lab režimu (úpravy obrazu v Lightroomu ale vždy probíhají v RGB). Panely Basic (základní) a Tone Curve (tónová křivka) nabízejí intuitivní ovládaní, pomocí kterého můžete snadno upravit vyvážení bílé a tonalitu fotografií. Grayscale Mix (míchání stupňů šedi) umožňuje vytvořit různé černobílé převody tím, že upravíte vyvážení barevné informace, na základě níž vznikne nebarevná verze. Při bližším seznámení se s programem zjistíte, že oddělená nastavení pro jednotlivé barvy funguje nejen na barevné snímky, ale na i černobílé konverze, a s trochou experimentování lehce vytvoříte působivé efekty ve stylu cross procesu. Modul Develop nabízí také mnoho ovládacích prvků pro úpravy barev a tonality snímků. Když např. upravujete jas (Luminance) barev na panelu HSL/Color/Grayscale (HSL/Barva/Stupně šedi), jezdce se chovají přesně podle očekávání, takže můžete selektivně barvy snadno ztmavit. Nebo když chcete ztmavit oblohu, jednoduše upravíte její světlost nastavením jezdce Blue a Aqua.

Za zmínku stojí, že všechny úpravy v modulu Develop jsou nedestruktivní a zaznamenávají se jako sada instrukcí, která se uloží spolu se souborem. To znamená, že jeden raw soubor lze upravit mnoha způsoby a vytisknout v různých velikostech, aniž byste museli mít uloženo více pixelových verzí souboru. Veškeré úpravy snímku i hodnocení aplikované v Lightroomu rozeznají i současné verze Bridge a Photoshopu. Totéž platí o visačkách (labels) a metadatach. Všechna metadata přidaná v jiných programech, která Lightroom rozezná, se zachovají a aktualizují. Když např. v Bridge přidáte snímku klíčová slova a označíte jej barevnou visačkou, tyto změny se přenesou do Lightroomu a aktualizují se v jeho databázi – ačkoliv tím vyvstává otázka, které nastavení je správné, když byl jeden snímek upravený ve dvou různých programech. V takové situaci vás Lightroom informuje o případném nesouladu a nechá vás rozhodnout (viz poznámka o aktualizování nastavení v Lightroomu).

POZNÁMKA

Náhled úprav raw souborů provedených pomocí ACR modulu (Adobe Camera Raw) jedné z aplikací Adobe bude ve všech těchto aplikacích vypadat stejně. Pokud byl soubor upraven jinde než v Lightroomu, upozorní vás na to výstražný vykřičník a budete moci rozhodnout, zda zachovat stávající nastavení nebo je aktualizovat a použít to aplikované mimo Lightroom.